

PRŮVODCE KOMUNITOU: “WELLBEING IN EUROPE”

EDGERYDERS

O této brožuře

Během posledních dvou let sdíleli lidé ze všech koutů Evropy i mimo ni své zkušenosti s tím, jak se starají o co nejlepší život pro sebe, své rodiny a komunity. Jde o panevropské hnutí občanů, kteří se navzájem podporují a zároveň nalézají praktická řešení pro zajištění života ve zdraví a prosperitě v Evropě.

Jsme na společné cestě pomáhat si k nalezení správných způsobů, jak se orientovat ve změnách, které se v Evropě dějí. Jak si vytváříme kvalitní životní podmínky v kontextu obrovských sociálních, ekonomických, politických výzev? Jak si vytváříme příležitosti a v čem se můžeme navzájem lépe podporovat? V práci, zdraví, rodině, společenském životě.

Tyto konverzace přispívají k výzkumnému projektu, který realizuje Edgeryders ve spolupráci s University College London (Velká Británie), Univerzitou Karlovou (Česká republika), Jagellonskou Univerzitou (Polsko) a Univerzitou v Bělehradě (Srbsko). Projekt je Horizontem 2020 financovaná výzkumná a inovační aktivita s oficiálním názvem POPREBEL. Zaměřuje se na vysvětlení a kontextualizaci nedávného vzestupu populismu ve střední a východní Evropě. Výzkum je realizován na Edgeryders, internetové komunitě 6000 lidí z více než 80 zemí, kteří zde sdílejí zkušenosti. Sdílením vzájemných zkušeností přetváříme své kolektivní znalosti v užitečné rady, abychom v blízké budoucnosti učinili lepší rozhodnutí pro sebe a své rodiny. V důsledku seznamování se lidí z celého světa se vzájemně seznamujeme s důležitými informacemi, novými nápady a novými příležitostmi.

Vedle výzkumného projektu jsme stále především komunita: využíváme nástroje, které nabízejí naše komunitní fóra, abychom pomohli propojit lidi se sdílenými zájmy, obavami a užitečnými dovednostmi. On-line konverzace probíhá souběžně s komunitními akcemi po celé Evropě, kde se lidé setkávají a sdílejí konstruktivní přístupy. Každý se může zúčastnit ať už z našich cílových zemí i mimo ně (Česká republika, Polsko, Srbsko).

Abychom ocenili péči a myšlenky, které se dostávají do příspěvků k diskuzím, děláme výběr příspěvků z fór, které zahrnujeme do této brožury. Chtěli jsme první návrh vydat na konci tohoto náročného roku. Je to hezký způsob, jak zjistit, jaká moudrost vzešla z těchto rozhovorů, a zamyslet se nad tím, co si můžeme odnést do nového roku.

Toto je první návrh, který bude v naší komunitě sdílen a diskutován společně. Těšíme se, že uslyšíme, co si myslíte, návrhy na změny nebo nápady pro konverzace nebo aktivity, které chcete v novém roce prozkoumat.

Moc vám děkuji za dar vašeho času a vše nejlepší do nového roku.

EDGERYDERS	1
O této brožuře	2
Lékařův pacient nebo pacientův lékař?	4
Pacient sám sobě lékařem aneb lékaři sobě	7
Jak se dostaneme k prosperitě? Bez korupce férovým způsobem bohužel těžko!	9
Politika v Česku je spíše o marketingu	11
(Ne)dostupné bydlení aneb (ne)spokojený život mladého Pražáka	12
Rozhovor: O aktivismu, klimatu, dobrovolnictví a o ztracené generaci na trhu práce	13

Lékařův pacient nebo pacientův lékař?

Jirka_Kocian

Před pár dny jsem se bavil s kamarádkou, která už delší dobu řeší své zdravotní problémy. Možná to znáte od sebe, nebo ze svého okolí taky, ale dlouho vlastně nevěděla, co přesně jí je. To co původně vypadalo jako problém tělesného zdraví se ukázalo jako problém zdraví duševního, ostatně jako bytosti jsme jeden propojený systém, takže asi tak...

Nicméně, během našeho povídání a jejího vyprávění o běhání od doktora k doktorovi jsme se dobrali k tomu, že je zvláštní pocit, odevzdat se někomu tak trochu na milost a nemilost, jak se říká v češtině "do péče".

Vzpomněl jsem si při tom na jeden z nejsilnějších zážitků z dětství. Když mi bylo osm let, velice ošklivě jsem si zlomil nohu při lyžování. Řízením osudu jsem skončil v obvodní nemocnici ve městě T. v horách na severu Čech, státním zařízení. Moji rodiče neměli k dispozici finanční, ani jiné prostředky na mé přemístění, a ani tak, netuším nakolik by si v roce 1994 mohli vybírat. Pro dítě s bujnou fantazií byl tento pobyt jako stroj času, který mě přenesl do polní nemocnice těsně za frontovou linií (viděli jste film Dvanáct opic? Když jsem ho pár let na to viděl já, prožil jsem u několika scén dost silné *dejá vu*).

Po přijetí mi velice nervózní a pravděpodobně velmi unavená paní lékařka, na kterou opakovaně útočil nemocniční rozhlas, s tím ať se okamžitě dostaví na sál, v rychlosti nohu srovnala. Vzhledem k tomu, že má zlomenina byla způsobená rotací těla oproti statické levé dolní končetině přibližně o 270°, bylo to dosti nepříjemné. A bolelo to. Hodně. Nohu zasádrovala a šla operovat. Lýtkovou a holenní kost bohužel ve spěchu nedorovnala, což jsem samozřejmě nevěděl, a do konce mého pobytu to nezjistil ani nikdo další, na rentgenu měli asi nátřesk.

Následně jsem byl umístěn na pokoj, ze kterého mi utkvěla celá řada dalších zážitků - nevím jestli si pamatuju všechno úplně přesně, ale jde spíš o pocit jako takový, kouzlo lidské paměti. Osazenstvo o počtu asi tak 12 pacientů bylo ve věku 4 až 90 let. Pamatuji si nejmladšího chlapečka, kterého si ani čtyři dny po termínu propuštění nepřišli vyzvednout rodiče a jak je vyhížel z okna. Pamatuji si pána v rohu u dveří co nás opustil jako první a bohužel způsobem, který si při hospitalizaci nikdo nepřeje. Pamatuji si, že jsem nebyl nejpopulárnější spolunocležník, jelikož jsem měl vysoké horečky (asi to punkové srůstání) a křičel jsem v noci bolestí ze spaní - podle toho co mi pán vedle na posteli, asi tak 55, říkal, vždycky když mě budil ze sna. Ten ostatně přejal značnou část mojí péče a vysvětlil mi jak přežít, za což mu zpětně alspoň touto cestou děkuji.

Péče. Ihned po umístění na pokoj jsem dostal berle, které jsem vizuálně poznal z filmů pro

pamětníky (ostatně tak vypadaly i prostory nemocnice), a bylo mi vysvětleno, že na velkou jen sám. Pamatuju si, že jsem se na pánskou toaletu belhal asi 25 minut. Nevím, jak to bylo daleko, ale když dostanete chodící pomůcku, ať jsou to berle, francouzské hole, či něco dalšího (v životě jsem testoval vícekrát více modelů), chvíli to trvá, než získáte tu správnou techniku a brskně akcelerujete na maximální rychlost. Pamatuji si, jak na chodbě stály sestřičky, kouřily u okna a fandily mi, což mi v tu chvíli samozřejmě lichotilo, až zpětně mi došlo, že mě tam mohl jednou denně někdo odvézt na invalidním vozíku. Když jsem na toaletu konečně dorazil, nemohl jsem kvůli sádře až po pás zavřít dveře od kabinky. EPIC FAIL. Nedostávaly se snídaně, k obědu byl jeden kousek taveňáku a dva rohlíky, k večeři meruňkový rýžový nákyp, mám pocit, že asi každý den. Od té doby nepreferuji rýžové nákypy s ovocným kompotem z konzervy. Po několika vizitách, při kterých mě personál pochválil, jak se krásně belhám o berlích a asi týdnů, během kterého jsem naprosto ztratil představu o čase, prostoru a skvěle se desocializoval, mě nakonec pustili.

Následoval převoz do Prahy a 3 roky trvající řešení úrazu (a náprava první léčby podstoupené v nemocnici v T.), v mé oblíbené spádové fakultní nemocnici B, kde jsem byl od útlého mládí takříkajíc štamgastem.

Vždycky mi vrtalo hlavou, jak dopadly další pacienti v obvodní nemocnici T., které jsem tam na našem pokoji zanechal. Taky mi vrtalo hlavou, co se stalo s paní doktorkou, která mě rovnala a sádrouvala nohu a dalšími lékaři a zdravotními sestrami a dalšími, co museli v tom domě hrůzy pracovat stovky a stovky hodin neplacených přesčasů ročně za naprosto směšné peníze. Já bych po měsíci zvážil změnu kariéry, nebo ukončení pracovního poměru skokem z kuřáckého okna na dvůr. Pardon, nevkusný vtíp. Nejvíc mi je zpětně líto mých rodičů, kteří si všechno uvědomovali a nemohli dělat vůbec nic.

To všechno mi, jak se to stává často, během několika vteřin problesklo hlavou. Vždycky to uvádím jako veselou příhodu z 90. let, s tím, že nic takového už se dneska přece nestane.

Kamarádka se během posledního roku a půl řešení svého únavového syndromu propracovala přes fyziologická vyšetření až k psychiatrovi. Na základě odhadu, že trpí poruchou, kterou si obvykle nespojujeme s tím, že je téměř stále veselá, společenská, má ráda lidi kolem sebe a pořád něco tvoří, nasadil lékař psychofarmaka. Jejich efektem však bylo, že symptomy zhoršovala. Když chodíte k lékaři, je těžké vycílit moment, v němž začnete výrazně nesouhlasit, ale pokud spíte několik měsíců občas i 20 hodin denně a lékař Vám tvrdí, že si prostě musíte na léky zvyknout, už to s Vámi může pohnout ke kvalifikovanému nesouhlasu. Správnost tohoto rozhodnutí potvrdil kamarádce i její současný, nový psychiatr.

Když jsem si na lyžích dalším rotačním zraněním přetrhal vazy, tentokrát v pravém kolenu, bylo mi již 25 a za pomoci dostupných analgetik v tekuté podobě jsem zatnul zuby a nechal se odvézt moji partnerkou přímo do spádové fakultní nemocnice B. Což není úplně fér,

jelikož obvodní nemocnice T. se podle všeho výrazně zlepšila a náš starý pokoj bych už teda určitě nepoznal.

Jaké máte zkušenosti se svým vlastním rozhodování o své lékařské péči Vy? Zažili jste z hlediska zdravotní péče něco, co byste jako pacienti zpětně udělali jinak? Myslíte si, že můžeme lékařům a sestřám jako pacienti nějak pomoci ke zlepšení jejich situace a systému zdravotnictví?

Pacient sám sobě lékařem aneb lékaři sobě

kuba_svehla

Inspirován zdejším článkem „Lékařův pacient nebo pacientův lékař?“ bych rád zareagoval na „veselou story z 90. let“ svým příběhem, který začal letos v zimě na sjezdovce v Jizerkách (analogií bude více). Byť jsem instruktorem snowboardingu, podařilo se mi na sjezdovce upadnout tak, že jsem si v pevně zavázané botě něco udělal s kotníkem, na který jsem nemohl došlápnout. Když pro mě přijela Horská služba, jeden ze záchranářů vznesl smutnou (ale předběžnou, „okometrickou“) diagnózu: „To půjde do sádry, synku...“. Načež mi jeho kolega sundal botu, inkriminovaný kotník prohmatal a když se divil, že nekřičím bolestí, přišel z pozitivnější diagnózou: „Normálně bych vás poslal do soukromého medical centru v nejbližším horském středisku, ale to byste se nedoplátil... Možná to zlomený nebude, ať vás kamarád odveze do Prahy, ledujte to doma a bude to třeba dobrý...“.

Doma jsem teda začal (dle instrukcí) ledovat, ale když jsem nebyl schopný se po několika hodinách na nohu postavit, nechal jsem se odvézt do „mé oblíbené fakultní nemocnice B.“, rentgen odhalil zlomený kotník, nechodící sádra na dva měsíce. OK, říkám si, ještěže jsem se nerozhodl pro samoléčbu ledováním... Po dvou měsících mi sádru sundali, začal jsem chodit na rehabilitace a vše vypadalo, že se ubírá pozitivním směrem. Na kontrole měsíc po sundání sádry mi doktor s šibalským úsměvem říká: „Vždyť to na RTG snímku vypadá, že jste to zlomený vůbec neměl... Takže, abyste tu nohu uvedl do původního stavu, musíte jí dát plnou zátěž.“ Mě to mile překvapilo, ale musel jsem ortopedovi smutně konstatovat, že hraju florbal a skáču na kole, což rozhodně nebude to pravé pro čerstvě zahojený frakturovaný kotník. On ale zvesela pokračoval, že to je dobře, že čím větší zátěž, tím efektivněji se to celé zahojí. Když jsem namítnul, že mi to určitě nateče, on přitakal a řekl, že to bude natekat ještě tak rok, rok a půl, ať si zvyknu. Přišlo mi logické se dotázat, zda-li mám otoku předcházet nějakou ortézou, obinadlem, atp. To jsem dostal výslovně zakázáno, že prý by to hojení jenom zhoršovalo. Inu dobrá, vrhnul jsem se do svých oblíbených sportů s plnou vervou – bez ortézy.

Zhruba po měsíci sportování, kdy jsem žádnou bolest necítil a radoval se, jak „se to hezky zahojilo a jak mám uvědomělý doktory“, to přišlo. Z ničeho nic mi noha natekla a já se vrátil do kulhajícího stavu, tak jsem začal (opět) ledovat, což ale během týdne žádné zlepšení nepřineslo... Takže jsem se vrátil i do FN B., kde mi jiný doktor po zhlédnutí rentgenu sdělil, že se to sice „hojí celkem dobře“, ale že přeci jen ne úplně optimálně... A tak mi poradil: „Nohu do klidu, používat ortézu, neběhat, nechodit, plavat a na kole jezdit maximálně na cyklostezce podél Vltavy.“ Když jsem mu řekl, jakou jsem dostal radu posledně (tedy právě přesně opačnou), doktor to nijak nerozporoval a řekl, že je to běžný postup (nejen jeho kolegy, ale zřejmě celé medicíny) a že to bylo dobře myšlené. Má fyzioterapeutka kroutil a nechápavě hlavou a řekla, že by se klonila k radě „příliš nespportovat“ hned od začátku, ale

že přece nová diagnóza nemůže rozporovat tu předchozí...

Čímž se dostávám k pointě – a to chci zdůraznit, že si nestěžuju – mám v lékaře plnou důvěru, ale když dostanete o 180° odlišné rady (vedoucí k tomu, že už dva měsíce opět kulhám), jsem zmatený. Myslíte, že existuje nějaká nezávislá instance, kam se člověk může obrátit, když si není jistý správností diagnózy, doporučení, atd.? Jít se zeptat jiného odborníka v rámci té samé instituce podle mě smysl nemá, protože přece drží basu...
#FNBforever

Jak se dostaneme k prosperitě? Bez korupce férovým způsobem bohužel těžko!

Asi je to příběh trochu odlišný, než ty, co tu čtu, ale podělím se stejně, když už mě k tomu Jakub jednou motivoval (díky!). Mám malou firmu, sice se rozjíždíme docela slibně, ale stále mám jen pár zaměstnanců. Sídlíme na okraji Prahy skoro až za městem a v rámci „expanze“ (hodně velké uvozovky tam jsou) jsme se začali rozhlížet po možnosti, jak se dostat víc do centra města, respektive pozornosti. Krédem naší společnosti je být fair play – na tom je založená naše firemní kultura a myslím, že i naši zákazníci to oceňují a díky tomu jsou loajální, win-win, ale já jsem tak byl vychován, takže mi to přijde jako přirozenost... No a teď poslouchejte ten paradox, co jsem tu v Praze prožil – kamarád mě upozornil, že na Andělu pronajímá město celej barák někomu za korunu ročně. No nechtěli byste mít taky nájem korunu ročně!?! Tak jsem se začal pít, „obtěžovat“ magistrát na pětce, ať mi podají vysvětlení. Když se dlouho nikdo neozýval, rozhodoval jsem se, že podám trestní oznámení, protože nebylo nikde dohledatelný, že by na takovou nájemní smlouvu probíhalo výběrko, což ale magistrát ze zákona vypsát musí! Zjistili jsme, že jenom v přízemí budovy je soukromý výdělek cca 15 milionů ročně, zbylé patra jsem ani neřešil. Ještě než jsem podal to trestní oznámení, ještě jednou jsem oficiální cestou vyzval magistrát, ať se k tomu vyjádří, na jakém základě pronajímá budovu s takovým potenciálem za KORUNU ROČNĚ!!! Do kopie jsem dal i Amnesty International, jednak aby oni věděli, co se tu děje, ale aby i magistrát viděl, že to nechci nechat být! A teď se podržte: ještě než se mi magistrát ozval, kontaktovala mě jakási soukromá osoba, že mi bude platit měsíční „výpalné“ za to, že budu mlčet! Ale já to primárně nedělal kvůli svému zisku, nebo abych tu budovu nutně získal, ale kvůli tomu, že takhle to prostě chodit nemá!!! Nabídku výpalného jsem odmítl a (byl) jsem rád, že mi nikdo vyhrožoval něčím horším. Magistrát po čase smlouvu byl nucený zrušit a vypsát nové výběrové řízení. To jsme vyhráli, nebo jsme ho vyhrát měli, ale obratem magistrát výběrko zrušil a vypsál nové, dvoukolové... Opět jsme se přihlásili, ale do druhého kola jsme nepostoupili, do dnešní doby nevím, díky jakým oficiálním nedostatkům jsme se nekvalifikovali. Když jsem šel osobně na příslušný odbor, bylo mi řečeno, že moje jméno znají a že bych stejně tento tendr nevyhrál, proč, to opět nevím. Šel jsem se podívat na ten dům a normálně v tom přízemí se nic nezměnilo, provozovna sice byla zavřená, ale nebyla vystěhovaná – což mě vede k tomu, že byl tendr vypsán na míru původnímu nájemci, se kterým bylo již od začátku počítáno jako s jasným vítězem. Zřejmě nějaký kamarád, nebo známý, nebo dobrý úplatek, nebo já nevím, jakou cestou se toto řeší, ale transparentní to rozhodně není! Jestli se tím dál zabývají aspoň z té Amnesty, to nevím, přestal jsem se o tuto kauzu zajímat, protože mě stála poměrně hodně sil jak fyzických, tak psychických a navíc jsem si uvědomil, že by mi opravdu mohlo začít být vyhrožováno nějakým útokem, protože se do věci moc rýpu, zajímám se o něco „do čeho mi nic není“ a podobně. Šel jsem se tedy zeptat vedle na Smíchovské nádraží, kde je spousta budov Českých drah kromě toho samotného nádraží a když jsem byl na osobním

setkání s nějakým správcem, ten mě z očí do očí požádal, abych mu koupil motorku v řádu cca 200k, což jsem ihned striktně odmítnul a bylo mi řečeno, že drážní budovy k pronájmu nejsou, ačkoli do té doby se tvářil, že by se cesta možná našla. Nevím, jestli je to problém pouze Prahy, nebo Prahy 5, ale nakonec jsme se rozhodli, že zůstaneme na okraji města a vyřešíme potenciální růst podnikání jinak a stále přemýšlíme jak. Nechci si stěžovat, četl jsem tu i jiné příspěvky a všichni máme vidno svých problémů dost, nicméně toto je moje reálná zkušenost s korupcí, která brání mému poctivému vedení firmy a nepřinesla nic jiného, než spoustu komplikací. Říkám si, že kdybych na jejich hru přistoupil, třeba že bych si vzal to „držhubné“, zapojím se do tohoto začarovaného kruhu taky a když i já, kdo se bude snažit o to, aby to tu začalo fungovat na nějakých normálních principech?! Normální je pro mě fair play! Sice známe z médií horší případy, které projdou bez sankce (premiér a jim podobní), pro mě to bylo opravdu odstrašující!!! Modlím se a držím palce vám mladým, abyste se neohnuli a bojovali za to, aby se naše česká společnost mohla a začala posouvat z bolševických principů k principům spravedlnosti, jinak nám tu zbyde hrstka superboháčů a ostatní budou chodit dřít do práce a sami nebudou mít nic... Například vlastní bydlení, o kterém jsem tu četl zajímavý a bohužel pravdivý příspěvek. Nedejme se!

Politika v Česku je spíše o marketingu

Nelly v konverzaci s Nskocz

Jmenuju se Natálie Jirovcová, žiju v Praze už 15 let a jsem student literatury na Vysoké škole kreativní komunikace. Ve volném čase si přivydělávám jako číšnice v kavárně.

Co Tě pohání a motivuje v životě za současné situace v Tvoji zemi? Nebo Tě něco frustruje natolik, že to nemůžeš nechat být?

Nikdy jsem se moc oficiálně nezapojovala do akcí týkajících se nějaké problematiky ve společnosti, přestože mě osobně iritovala například xenofobie, kterou je atmosféra v Česku prosáknutá. Té jsem se stavěla sama, jako člověk. Teď jsem se však poprvé zapojila do protestu proti Babišovi na Letné a to z jediného důvodu – odmítnutí Pařížské dohody Českou republikou. Mojí motivací k takovému kroku bylo to, že nyní již pocitově jsou cítit velké teplotní změny a sucho se odráží na fóře ve městech i ve volné přírodě. Frustroval mě odmítavý a poněkud sobecký přístup ze strany premiéra.

Jelikož se snažíme porozumět politickému kontextu a tomu, proč lidé volí populistické politiky v České republice, ráda bych se zeptala, čím jsou jsou v současnosti tak atraktivní? Jaké potřeby, sny nebo ambice slibují naplnit?

Myslím si, že je to z více, než z jednoho důvodu. Zaprvé, mnoho lidí (včetně mě) nemá přehled o politické scéně a ani moc nerozumí daným programům, co že jim to vlastně daná strana slibuje. Proto je politika v Česku je spíše o marketingu. Kdo má více billboardů, kdo je víc vidět. Pak už je jedno, co na ně napíšete. Pokud si dobře vzpomínám, Babiš například sliboval větší důchody – a opravdu, důchod se zvýšil. To, že ty peníze byly přislíbené již dávno a Babiš byl pouze ten, kdo je předal z ruky do ruky, to je vedlejší. Jenže o to jde: důvod, proč jsou tu úspěšní přesně tito politici, je ten, že jejich kampaně často míří na staré lidi, jejichž důvěra se získá snadno. Takže tak: malá politická gramotnost, marketingové kampaně a zacílení na početnou, snadno získatelnou skupinu.

Uvažují Češi pozitivně o své budoucnosti? Jaká nálada panuje v zemi v současnosti nakolik se během posledních let změnila?

Myslím si, že se to liší člověk od člověka. Já například pozitivní jsem. Jsem tady ráda a na Česko jsem zatím ještě nezanevřela. Líbí se mi, jak se například Praha stává víc a víc multikulturním městem. Líbí se mi, že mnoho lidí pobyt v Česku vyhledává. Líbí se mi, kolik mladých lidí (18-30) je dneska otevřených změnám a aktivismu a vlastně i debatě o věcech, které nám nevyhovují. Ale najdou se i tací, kteří už od zvolení Zemana či Babiše mluví o emigraci.

(Ne)dostupné bydlení aneb (ne)spokojený život mladého Pražáka

MartinDvorak

Vzhledem k tomu, že tato platforma funguje na způsob postěžování si nebo snad zpovědi, pokusím se také přispět svoji bídou do mlýna. Ne že bych snad byl chronický stěžovatel, spíš naopak: snažím se přistupovat k životu pozitivně, i když může přinášet krušné chvílky a беру úděly osudu s úsměvem na rtech. Ale postěžovat si musím:). Můj problém spočívá v dostupném bydlení.

Jsem, jediný mladý pražák, který má problém sehnat slušnej bejvák za rozumnou cenu? Protože ten plat v Praze zas není o tolik větší než ve zbytku republiky, ale nájem a ceny nemovitostí jsou neúměrně vyšší. Přiznejte se kdo sám utáhne s průměrným pražským platem průměrný pražský nájem?!? Jasně, bydlíš s buchtou nebo spolubydlíš s kámošem, ale i tak to bejvá koncem vejplaty docela drsný... A sám nemáš šanci pomalu ani na garsonku na předměstí!

Jako jo, můžeš vegetit někde za Prahou – Beroun, Benešov, Dobříš, Kralupy... Ale když si spočítáš tu denní cestu do práce, tak se ti to skoro nevyplatí. A to nemluvim o další hodině a půl cesty do práce a zpátky, ale i o dalších chechtácích co dáš každěj den kromě lítačky navíc. Ale hlavně ten čas – už teď jezdím do práce 40 minut a být k tomu, dalších minimálně 40 minut navíc je už fakt deprimující.

Ano, chápu, do Prahy se za prací sjíždí zbytek země a i zahraniční gastarbajtři a tak je to tu krapet přeplněný a tím pádem se uplatňuje princip „neviditelné ruky trhu“: vyšší poptávka – vyšší ceny. Pak ti ale hlava nebere to, že se místo nového bydlení staví noví obchodáky a kanceláře a když se náhodou objeví v územním plánování nějaká bytovka, tak je to mrakodrap, kde je nejlevnější byt za 15 mega. Praha je jedno z nej měst na světě a chápu, že si tu luxusní haciendu zaslouží zlatá mládež z celého světa, ale co my rodilí pražáci? Mám jet bydlet do pastoušky v Brdech?

Takže ten pověstný „MamaHotel“ je vlastně důsledek problému (ne)dostupného bydlení a né že bychom se rádi nechali rozmazlovat a obsluhovat, ale spíš není moc jiných možností. Ekonomicky to prostě není udržitelný. Jó, ještě před sto lety by stačilo postavit rodičům vejminek a bylo by vyloučeno, ale dnes abys stavil vejminek sobě... Vzpomínám, jak sem nedávno viděl statistiku, kdy mladí lidé „opouštěj hnízdo“. Zatímco ve Skandinávii je to lehce po dvaceti, my to máme asi o deset let pozdějc. A jestli to takhle půjde dál, brzo každěj druhej u rodičů zestárne. Já jsem jen rád, že můžu konečně ve svých čtyřiatřiceti vypadnout od našich a žít aspoň v tom spolubydlení, než se najde něco lepšího. Jak to máte vy ostatní?

Rozhovor: O aktivismu, klimatu, dobrovolnictví a o ztracené generaci na trhu práce

zalesjan zpovídá kamaráda Hanse Priessnitze

Otázky:

1. Nepotkáváme se tak často, sleduju Tě spíš na Facebooku. Ale všiml jsem si že za poslední roky jsi vyzkoušel spoustu nových věcí. Komunální politiku, dobrovolné vojenské cvičení a teď hlavně enviro aktivismus. Je to trochu tak, že nevíš co bys?

Ahoj Honzo.

Jo a ne. Můj aktivismus obecně vychází z principu, že se snažím dělat věci, které mají smysl. A pokud mají (to si posoudím sám), pak se dokážu hodně pro danou aktivitu nadchnout a věnovat tomu spoustu energie. A k tomu "jo", že "nevím co bych" se týká spíše mého profesního zakotvení, resp. neukotvení. Vystudoval jsem obor, kterým jsem se po škole ale nikdy neživil, takže dodnes, na stará kolena "se hledám"; kam a kde napřít své silné stránky, můj potenciál a energii tak, aby mne práce naplňovala, uživila a zároveň to bylo potřebné pro ostatní. Tuším, že Japonci pro to mají výraz IKIGAI, tedy kombinace 4 podmínek, kdy bude člověk v práci nejvíce spokojen. První - být v tom co dělám dobrý. Druhá - aby to člověk miloval, to co dělá. Třetí - aby to bylo něco, co svět potřebuje a čtvrtá - uvádím ji až jako poslední, ha ha (to odpovídá mému mindsetu), tedy, aby to člověka uživilo.

Ještě Tě opravím, komunální politiku jsem zatím nedělal seriózně, jen se trochu angažuju při demonstracích za nezávislé soudy, proti Andreji Babišovi, pro klima apod. Nebo si měl možná na mysli moje poslední zaměstnání - referent rodinné politiky, které bylo na úřadu jedné městské části v Brně.

2. Wow, jsme na tom s tou prací hodně podobně . Už víš, kterým směrem se chceš profesně vydat? Jinak, co jsi vlastně vystudoval? Čím se živiš teď, jsi na volné noze?

Vystudoval jsem ekotoxikologii na Přírodovědecké fakultě, ale už tam jsem zjistil, že je to pro mě špatně. Pak jsem ještě zkoušel doktorát, jeden rok akorát. No a pak jsem pracoval všude možně. Buď jsem se krátkodobě nadchl v nějakém konkrétním oboru, třeba školství a vzdělávání, kde to vyvrcholilo prací v lesní mateřské školce nebo jsem to k sobě nechal připlout osudem, jako má poslední práce referenta rodinné politiky na MČ Brno-sever. No, nebo jsem odpověděl na inzerát na vývěsce univerzity, kde jsem nakonec pracoval jako operátor Helpdesku na Institutu biostatistiky a analýz. V podstatě jen v té lesní mateřské školce jsem šel své zálibě nebo řekněme oblasti zájmu naproti. Neustále se tedy ocitám na startu a své silné stránky, které bych mohl dobře prodat postupně

objevuji.

3. A co to podle tebe je? v čem jsi dobrý?

Práce s lidmi, nějaké síťování, organizování akcí. Rád bych si zkusil práci event manažera nebo projektového manažera. Mým snem je propojovat lidi. Na všech možných úrovních, protože mně to dává smysl. A kor v dnešní době je to potřeba, a dělat to nějakým přívětivým způsobem pro lidi by mě dávalo velký smysl. Teď mám něco nachystaného s Pavlem Rotterem, tak doufám, že to dotáhnu do konce.

4. Máš s tím problém - dotahovat do konce?

To ne, spoustu věcí jsem dotáhl. Ale ne vždycky, ne všechno. Obzvlášť co se týče toho, když se to týká nějakého byznys záměru nebo mám-li si říct o peníze. Nevím, tam mám možná nějaký blok nebo nějaký strachy, které jsem někde získal, posbíral v životě.

Nejradši bych měl svoji firmu. A mohl si dělat, co chci. Být svým pánem. Ačkoliv je mi jasné, že s tím souvisí velká zodpovědnost, možná nejistota, což ale zase může být jen špatný mindset. Každopádně se mi na tom líbí, že pak v určitý moment můžeš nabalovat i věci, které spolu nesouvisí. Když to přeženu, tak když někdo dělá střechy a troufne si, tak si může otevřít kavárnu, když na to přijde. Jen mít vstupní kapitál a nápad. A nápady, ty já mám.

5. A v čem zhruba chceš podnikat? Nebo co máte nachystané?

Pomáhat některým lidem, co tak snadno nenavazují kontakty, je navázat. Třeba chodí do společnosti, do kina, ale neseznámí se. Takže na naší akci se prostřednictvím dobře připraveného programu, poznají trochu víc.

6. To si rád počkám. Teď odjinud. Viděl jsem, že jsi byl teď v Praze na rebelii od Extinction Rebellion. Jestli můžeš říct nějaké svoje dojmy. Prý se policajti chovali super. Ale co lidi, co stáli v té koloně?

Vezmu to popořadě. Metodika, jak udělat takovou blokádu, je velmi propracovaná a kopíruje tu z Londýna. Všichni účastníci blokády se sestávají z menších akčních skupin, ve kterých si určí různé role. Velká blokáda se pak lépe zvládá zevnitř, je-li organizovaná takto. Bohužel v momentě, kdy blokáda vypukla (bylo to tajné a ani účastníci nevěděli čas a místo), tak jsem se zbavoval nože z batohu (jsem skaut). A tak jsem si nestihl s ostatními lehnout na silnici. Řekněme zkrátka, že jsem měl trable sám se sebou, a tak jsem pořádně nestíhal vnímat, co dělají řidiči. Nicméně můj kamarád to viděl více méně od začátku a říkal, že tam pár našťvaných řidičů bylo. Každopádně dva vysoce postavení lidé z Extinction Rebellion iniciovali několik dní před akcí jednání s policií, aby se vzájemně informovali. Takže policie byla předem informována. Celkem v pohodě mohla odhadnout jak a kde to

zablokujeme. Proto, když to vypuklo, tak poměrně rychle dopravu přesměrovali jinudy. Takže to nebylo tak, že by celá magistrála nonstop stála. I tím, že o tom policisté věděli dopředu, tak nebyli tak ve stresu, byli velmi klidní a i díky tomu nebyl ani z jedné strany žádný důvod k agresivitě. Všichni se chovali profesionálně, někteří byli vyloženě vlídní nebo s námi i sympatizovali.

7. Jak na to reaguje tvoje bezprostřední okolí: kámoši a lidi na sociálních sítích? Na to že jsi tam byl?

No myslím si, že se najdou lidi ve všech kategoriích. Někteří to chápou, někteří to i podporují. Ale najdou se pochybovači, odpůrci nebo někomu to přijde zbytečné. A s některými lidmi na facebooku vedu věčně spory a diskuze.

Co asi nejvíc lidem leží v žaludku, je ta forma - že to jde skrze nějaké naštvaní - třeba řidičů, pokud se týká těch blokad. Takže panují obavy, že se Extinction Rebellion (XR) stane v očích těchto lidí dalšími ekoteroristy. Ale až tak se nebojím, protože si myslím, že to, co se sděluje je celkem jednoznačné a přehledné. A myslím si (ale nechci to přivolávat), že každým dalším rokem bude sucho čím dál horší a frustrace lidí z toho bude čím dál horší. A projevy sucha budou čím dál viditelnější a to všechno povede k tomu, že čím dál víc lidí bude mít vlastní potřebu něco dělat.

Extinction Rebellion říká jenom jednu jedinou věc: třídít plasty a nelétat nestačí. Že bez skutečně účinných opatření celých států, tedy na úrovni vlád a korporátů se globální snížení emisí CO2 neobejde. Osobní změna každého jednotlivce je důležitá, ale teď už není čas čekat na tuto změnu, která je možná i na několik dalších desítek let. Je potřeba redukovat ty největší znečišťovatele a ty největší zdroje CO2. Proto je snahou vyvolat kolem tématu velký humbuk, aby se to stalo velkým celonárodním tématem a aby se to diskutovalo. A přimět stát, aby vyhlásil stav klimatické nouze - což není samotné prohlášení - ale zároveň by na to měly navazovat velmi konkrétní opatření, resp. veškerá další rozhodnutí by měla z tohoto stavu vycházet nebo ho zohledňovat. Můžete si to představit jako válečný stav nebo mobilizaci. K tomu, aby byl tento stav klimatické nouze vyhlášen je prostě potřeba se dostat do médií a proto ta mediální pozornost.

8. No asi méně kontroverzní téma je vaše organizace Větvení. Sázíte stromy, tam se asi nedá očekávat, že se na vás někdo naštve... To je taková pěkná činnost, to by vás pochválil i Babiš. Nebo potkáváte se s něčím takovým, že by vám lidi nepřáli?

Ne, je to přesně, jak říkáš. Máme fajn podporovatele. Všichni fandí. Celkem není až zas takový problém sehnat třeba peníze. My stojíme na drobných dárcích. Nemáme zatím žádné granty ani velké sponzory. A tímto způsobem, v současném množství výsadeb za rok nám to funguje. Lidé nás v podstatě jen podporují. V kontrastu s Extinction Rebellion jsme na tom lépe. Ale až se XR podaří prosadit stav klimatické nouze nebo i další věci, tak to skokově posune celou agendu a našich pár set stromů oproti tomu budou poměrně

zanedbatelné. Je skvělé sázet stromy. Je to potřeba moc, ale samo o sobě to klima nezmění. Je potřeba pracovat i na jiných frontách a je nutné, aby se do toho zapojil i stát nebo řekněme lépe než dosud.